

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Maria Szczepaniec (sprawozdawca)

Ławnik SN Radosław Jeż

Protokolant starszy inspektor sądowy Mariusz Pogorzelski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 maja 2024 r.

sprawy dyscyplinarnej sędziego Sądu Rejonowego w B. B. S.

obwinionego o to, że:

1. w dniu 13 stycznia 2021 r., ok. godz. 22:00 znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,15 ‰ alkoholu we krwi i pod wpływem środka odurzającego „z.” o stężeniu 163,6 ng/ml w miejscowości B. prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki O., co wypełnia znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.,
2. w dniu 13 stycznia 2021 r., ok. godz. 22:00 w miejscowości B., prowadząc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,15 ‰ alkoholu we krwi i pod wpływem środka odurzającego „z.” o stężeniu 163,6 ng/ml samochód osobowy marki O. nie zachował szczególnej ostrożności w ten sposób, że wyjeżdżając z parkingu na drogę z pierwszeństwem przejazdu zderzył się z jadącym prawidłowo w kierunku B. samochodem ciężarowym, czy spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, co wypełnia znamiona wykroczenia z art. 86 § 2 k.w.,
które to czyny wypełniają znamiona przewinień służbowych z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2020.2072 ze zm.)

orzeka:

1. **uznać obwinionego B. S. – sędziego Sądu Rejonowego w B., winnym tego, że w dniu 13 stycznia 2021 r., ok. godz. 22:00 znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,15 ‰ alkoholu we krwi i pod wpływem środka odurzającego „z.” o stężeniu 163,6 ng/ml w miejscowości B. prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki O., co wypełnia znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i przewinienia służbowego z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 334), czym uchybił godności urzędu sędziego i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 5 wyżej wymienionej ustawy wymierza mu karę złożenia z urzędu;**

2. **na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 334) umorzyć postępowanie dyscyplinarne wobec obwinionego sędziego B. S. w zakresie czynu opisanego w pkt 2 uznając, iż wyczerpuje on znamiona wykroczenia z art. 86 § 2 k.w.;**

3. **kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża Skarb Państwa.**

Radosław Jeż Marek Motuk Maria Szczepaniec

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 15 września 12 lutego 2021 r., skierowanym do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...], Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] wniósł o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko B. S. – sędziemu Sądu Rejonowego w B., któremu zarzucono uchybienie godności urzędu w ten sposób, że:

1. w dniu 13 stycznia 2021 r., ok. godz. 22:00 znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,15 ‰ alkoholu we krwi i pod wpływem środka odurzającego „z.” o stężeniu 163,6 ng/ml w miejscowości B. prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki O., co wypełnia znamiona przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.,

2. w dniu 13 stycznia 2021 r., ok. godz. 22:00 w miejscowości B., prowadząc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,15 ‰ alkoholu we krwi i pod wpływem środka odurzającego „z.” o stężeniu 163,6 ng/ml samochód osobowy marki O. nie zachował szczególnej ostrożności w ten sposób, że wyjeżdżając z parkingu na drogę z pierwszeństwem przejazdu zderzył się z jadącym prawidłowo w kierunku B. samochodem ciężarowym, czym spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, co wypełnia znamiona wykroczenia z art. 86 § 2 k.w.,

które to czyny wypełniają znamiona przewinień służbowych z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. 2072 ze zm.) (wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej – k. 5-6 akt I ZSK 32/22).

Uchwałą Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 3 lutego 2021 r. w sprawie [...], zawieszono sędziego Sądu Rejonowego w B. B. S. w czynnościach służbowych do dnia 3 kwietnia 2021 r. na okres 2 miesięcy (uchwała wraz z uzasadnieniem – k. 15-16 akt [...]).

Uchwałą Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie [...], zawieszono sędziego Sądu Rejonowego w B. B. S. w czynnościach służbowych i obniżono mu wynagrodzenie o 40% na czas trwania postępowania dyscyplinarnego, poczynając od dnia 22 kwietnia 2021 r. (uchwała wraz z uzasadnieniem – k. 48-49v – akt SD 1/21).

Uchwałą Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie I DI 32/21, zezwolono na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego w B. B. S. do odpowiedzialności karnej za zarzucone mu przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. (pkt I); zawieszono sędziego Sądu Rejonowego w B. B. S. w czynnościach służbowych (pkt II); na czas trwania zawieszenia w czynnościach służbowych

obniżono sędziemu Sądu Rejonowego w B. B. S. wynagrodzenie o 40% (pkt III). Uchwała ta została utrzymana w mocy uchwałą Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej z dnia 3 listopada 2022 r., sygn. akt II ZIZ 9/22 (uchwała wraz z uzasadnieniem – k. 59-68 akt [...]).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w E. z dnia 12 lutego 2024 r., sygn. akt [...], na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. umorzono postępowanie w sprawie B. S. oskarżonego z art. 178a § 1 k.k., zaś kosztami procesu obciążono Skarb Państwa. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w E. z dnia 16 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...] (wyciąg z protokołu rozprawy głównej z dnia 12 lutego 2024 r. – k. 110-113 akt I ZSK 32/22; postanowienie z dnia 16 kwietnia 2024 r. – k. 114-117 akt I ZSK 32/22).

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, Sąd Najwyższy ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniony B. S. jest sędzią Sądu Rejonowego w B.

W dniu 13 stycznia 2021 r. tuż przed godziną 22:00, w miejscowości B., kierując pojazdem O. nr rej. [...], skręcając w stronę przydrożnego parkingu uderzył w stojący przy chodniku znak drogowy B-5 (zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad 5 ton). W wyniku uderzenia znak został przewrócony całą powierzchnią na pokryty śniegiem chodnik. Kierujący przejechał po nim, a następnie zatrzymał pojazd ok. 5-7 metrów dalej, wyszedł z samochodu i udał się do pobliskiego sklepu ogólnospożywczego. Do pojazdu wrócił po około 3-4 minutach. Całą sytuację obserwował z okna J. M., który oceniwszy, że kierujący jest w stanie nietrzeźwym postanowił udać się na miejsce zdarzenia.

W tym czasie obwiniony sędzia B. S. zdecydował się kontynuować jazdę. Wyjeżdżając z podporządkowanej drogi prowadzącej z parkingu na główną drogę dwukierunkową uderzył w prawidłowo jadący lewym pasem ruchu w kierunku B samochód ciężarowy marki D. nr rej. [...], kierowany przez obywatela R. – A. P. Samochód marki O. uderzył w przednią część samochodu D., w miejscu wejścia do kabiny kierowcy. Pomimo ciemności O. nie miał włączonych świateł mijania, a przystępując do manewru skrętu obwiniony sędzia nie włączył również

kierunkowskazu. Na skutek uderzenia O. obrócił się i stanął na drodze, zaś spod jego maski zaczął unosić się dym.

Całość zdarzenia dokładnie widział kierowca samochodu ciężarowego marki S. nr rej. [...] – B. B., obywatel R. Jechał on bowiem bezpośrednio za samochodem prowadzonym przez A. P. Skutki zaistniałej kolizji widział także J. M., który o sytuacji poinformował policję.

A. P. i B. B., widząc wydobywający się dym opuścili swoje pojazdy i ruszyli w kierunku O. Po otwarciu drzwi pojazdu dostrzegli, że obwiniony sędzia B. S. siedzi przechylony na prawą stronę i jest nieprzytomny, a w wyniku zdarzenia doznał urazu lewej ręki. Poza kierowcą w aucie nie było innych osób. Po około 10-15 minutach obwiniony sędzia zaczął odzyskiwać przytomność. A. P. i B. B. poczuli od obwinionego sędziego woń alkoholu.

Około godziny 22:13 na miejsce kolizji dotarli funkcjonariusze policji – D. B. i M. K., którzy zabezpieczyli miejsce zdarzenia oraz udzielili pierwszej, podstawowej pomocy medycznej obwinionemu sędziemu. Przystąpili nadto do rozpytania kierującego O. na okoliczność szczegółów zdarzenia. Obwiniony sędzia oznajmił jednak, że nie pamięta co się stało, a jego mowa była bełkotliwa.

Po chwili na miejsce zdarzenia przyjechała karetka pogotowia oraz Straż Pożarna. Załoga karetki udzieliła pomocy obwinionemu sędziemu, uznając przy tym za konieczne przetransportowanie go na Szpitalny Oddział Ratunkowy do szpitala w B. Kierowca O. został przetransportowany przez karetkę w asyście st. post. M. K., a funkcjonariusze Straży Pożarnej przystąpili do kierowania ruchem drogowym.

W pierwotnej ocenie lekarza dyżurnego SOR A. S., w wyniku kolizji obwiniony sędzia B. S. doznał powierzchownych obrażeń i potłuczeń. Po wykonaniu gruntownych badań stwierdzono jednak u niego obrażenia w postaci złamania żeber oraz możliwe wystąpienie zawału mięśnia sercowego.

Do szpitala skierowano funkcjonariusza KPP w B. P. B. W obecności lekarza dyżurnego oraz przybyłej na miejsce prokurator Prokuratury Rejonowej w B. D. Ś. dokonał on próby badania stanu trzeźwości obwinionego sędziego urządzeniem A. Próba okazała się jednak nieskuteczna z uwagi na zbyt małą objętość wydychanego przez obwinionego sędziego powietrza. Obwiniony sędzia

oświadczył, że z uwagi na odniesione podczas kolizji obrażenia nie uda mu się prawidłowo wykonać badania. W związku z deklaracją obwinionego sędziego dokonano od niego trzykrotnego pobrania krwi do badania na zawartość alkoholu. Pierwsze pobranie odbyło się 13 stycznia 2021 r. o godzinie 23:30. Pakiet tego badania oznaczony został nr [...]. Drugie odbyło się 14 stycznia 2021 r. o godzinie 0:00. Pakiet oznaczono nr [...]. Ostatnie pobranie nastąpiło 14 stycznia 2021 r. o godzinie 0:30. Oznaczono je nr [...]. W okresie od przewiezienia do szpitala do czasu zabezpieczenia próbek krwi B. S. nie podawano żadnych leków ani substancji. W czasie pobierania krwi w Szpitalu Powiatowym w B. B. S. podał, że o godz. 18.00 wypił trzy piwa, co powiedział także funkcjonariuszowi policji M. K.

W toku śledztwa pozyskano opinię Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej w O. z której wynika, że we krwi pobranej od obwinionego sędziego B. S.:

1. w pakiecie nr [...] stwierdzono 1,00 ‰ alkoholu etylowego,
2. w pakiecie nr [...] stwierdzono 1,04 ‰ alkoholu etylowego (z uwagą, że krew badano dwukrotnie),
3. w pakiecie nr [...] stwierdzono 1,15 ‰ alkoholu etylowego (k. 69).

Nadto pozyskano opinię toksykologiczną Instytutu Genetyki Sądowej w B. Opinia sporządzona została na podstawie krwi zabezpieczonej w pakietach: nr [...], nr [...], nr [...]. We krwi obwinionego sędziego B. S. w materiale oznaczonym nr [...] stwierdzono substancję Z. w stężeniu 163,6 ng/ml. Jednocześnie nie stwierdzono innych substancji psychoaktywnych. W świetle wniosków powyższej opinii, stężenie substancji psychoaktywnej Z. było powyżej zakresu stężeń terapeutycznych (3-18 ng/ml). Producenci leków zawierających ww. substancję wskazują, że podczas jej przyjmowania nie powinno się prowadzić pojazdów mechanicznych i obsługiwać maszyn w ruchu. Zalecenia producentów leków wynikają z szerokich badań przed dopuszczeniem leku do obrotu i biorą pod uwagę tak działanie terapeutyczne jak i profil działań niepożądanych leku. W świetle tego biegli uznali, że w dniu 13 stycznia 2021 r. obwiniony sędzia B. S. w chwili pobrania krwi do badań znajdował się w stanie "pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu", mając we krwi Z. w stężeniu nie mniejszym niż 163,6 ng/ml lub dążącym do tej wartości. W powyższej

opinii zastrzeżono dodatkowo, że na podstawie stwierdzonego stężenia związku psychoaktywnego nie można określić czasu, drogi/sposobu oraz wielkości przyjętej dawki środka psychoaktywnego.

Powyższy stan faktyczny Sąd Najwyższy ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sprawy sygn. [...], prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w S., w szczególności: notatki urzędowej (k. 1-3, k. 7 akt [...]), protokołu badania stanu trzeźwości analizatorem wydechu (k. 4 akt [...]), karty zdarzenia drogowego (k. 5-6 akt [...]), protokołu oględzin miejsca wypadku drogowego (k. 9-10 akt [...]), protokołu oględzin miejsca najechania na znak drogowy (k. 53-55 akt [...]), opinii nr [...] (k. 68-69, k. 93-96 akt [...]), opinii technicznej nr [...] (k. 81-92 akt [...]), opinii z badań kryminalistycznych (k. 30-46 akt [...]).

Podstawę do poczynienia ustaleń faktycznych stanowiły przede wszystkim korespondujące ze sobą zeznania świadków A. P. (k. 26-29 akt [...]) i B. B. (k. 35-38 akt [...]). Świadkowie w sposób uporządkowany, z zachowaniem porządku chronologicznego i związku przyczynowo-skutkowego opisali obserwowane przez siebie zdarzenie. Zeznania te są spójne i logiczne, stąd Sąd Najwyższy obdarzył je przymiotem wiarygodności. Jako wiarygodne Sąd Najwyższy ocenił także zeznania J. M. (k. 58-61 akt [...]). Należy zaznaczyć, że świadek nie widział co prawda zderzenia pojazdów, jednak jego zeznania pozwoliły poczynić ustalenia w zakresie zachowania obwinionego sędziego B. S. przed zaistnieniem kolizji z udziałem samochodu ciężarowego, tj. kierowania samochodem w czasie uderzenia w znak drogowy, udania się do sklepu zataczając się, a następnie kontynuowania jazdy. Zeznania te stanowiły uzupełnienie relacji świadków A. P. i B. B.

Za wiarygodne należało uznać także zeznania funkcjonariuszy policji D. B. (k. 70-73 akt [...]) i M. K. (k. 77-80 akt [...]). W ocenie Sądu Najwyższego, zeznania te są spójne, logiczne oraz zgodne z dokumentami. Korelują nadto z zeznaniami A. P., B. B. i J. M. Świadkowie w rzeczowy sposób opisali przebieg interwencji w nocy z 13 na 14 stycznia 2021 r. Jako osoby wykonujące na miejscu zdarzenia obowiązki służbowe nie mieli oni żadnego interesu, aby bezpodstawnie obciążać obwinionego sędziego.

Nie ujawniły się także żadne przesłanki do kwestionowania autentyczności czy prawdziwości zgromadzonych w aktach dokumentów. Stosowne protokoły zostały sporządzone przez uprawnione osoby i w przepisany prawem sposób.

Za wiarygodne uznano także uzyskane w toku śledztwa opinie Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej w O. oraz Instytutu Genetyki Sądowej w B., jako sporządzone przy wykorzystaniu powszechnie akceptowanych metod badawczych, specjalistycznego sprzętu oraz na podstawie prawidłowo zabezpieczonego materiału dowodowego w postaci próbek krwi, przez osoby dysponujące niezbędną wiedzą specjalną.

Oceniając przeprowadzone dowody podkreślić należy, że brak jest podstaw do zakwestionowania któregokolwiek z nich, jako uprawnionej podstawy wyrokowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego w sposób jednoznaczny wskazuje, że sędzia B. S. znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,15 ‰ alkoholu we krwi i pod wpływem środka odurzającego „z.” o stężeniu 163,6 ng/ml prowadził pojazd mechaniczny w ruchu lądowym. Sędzia B. S. popełnił zatem przewinienie dyscyplinarne określone w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, naruszając obowiązki wynikające z art. 82 § 1 i 2 przywołanej ustawy. Przewinienie to wyczerpywało zarazem znamiona przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego z art. 178a § 1 k.k.

Przypisane B. S. przewinienie, w kontekście roli społecznej sędziego, jest niezwykle rażącym przejawem lekceważenia porządku prawnego i co do zasady w wypadku sędziów w służbie czynnej wiąże się z orzeczeniem kary złożenia z urzędu (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 czerwca 2014 r., SNO 24/14, oraz z dnia 27 sierpnia 2007 r., SNO 47/07).

Sędzia, również jako uczestnik ruchu drogowego, musi zachowywać się tak, aby był postrzegany jako wzorowy obywatel. Oczekiwanie takie, pomijając wyżej wskazane okoliczności, znajduje też swoje uzasadnienie w poziomie świadomości

prawnej i odpowiedzialności wymaganej od sędziego i wyższej niż przeciętna, przynajmniej potencjalnie, zdolności rozpoznania rzeczywistego stopnia naganności swego zachowania. Tymczasem sędzia B. S. postąpił całkowicie nieodpowiedzialnie, stwarzając zagrożenie dla życia i zdrowia nie tylko swojego, lecz w szczególności potencjalnych uczestników ruchu drogowego. Obwiniony sędzia B. S. godził wprost w autorytet urzędu sędziego, dając demoralizujący przykład obywatelom, do oceny zachowań których został powołany.

W niniejszej sprawie obwiniony sędzia B. S. przyznał, że przed rozpoczęciem jazdy wypił trzy piwa, a już spożycie takiej ilości alkoholu niewątpliwie prowadzi do stężenia alkoholu we krwi przekraczającego 0,5‰. Zatem za dostatecznie uzasadnione przyjąć należy, że obwiniony sędzia B. S. co najmniej godził się na to, że stężenie alkoholu w jego organizmie przekracza dopuszczalne normy. Ujawniona wartość stężenia alkoholu w organizmie sędziego była przy tym tak wysoka, że za dostatecznie uzasadnione należy przyjąć, iż wiedział on, że znajduje się w stanie nietrzeźwości.

Sąd Najwyższy uznał za dostatecznie uzasadnione popełnienie przestępstwa w zakresie prowadzenia przez obwinionego sędziego B. S. pojazdu mechanicznego pod wpływem środka odurzającego – z. w stężeniu we krwi 163,6 ng/ml, stanowiącego substancję psychotropową będącą związkiem działającym podobnie do alkoholu. Zauważyć w tym względzie należy, że z. zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii znajduje się pod poz. 71 w grupie substancji psychotropowych IV-P, określonych w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych (Dz. U. 2021.406 t.j. z dnia 2021.03.04). Substancja psychotropowa jest odmiennego rodzaju substancją niż środek odurzający, na co jasno wskazuje systematyka załączników do ww. ustawy, które odrębnie wskazują substancje psychotropowe i odrębnie środki odurzające, a art. 178a k.k. wprowadza karalność prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, nie wspominając o substancjach psychotropowych. Sąd Najwyższy wskazuje jednak na pogląd, zgodnie z którym "pojęcie środka odurzającego w rozumieniu art. 178a k.k. obejmuje nie tylko środki odurzające wskazane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o

przeciwdziałaniu narkomanii, lecz również inne substancje pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, działające na ośrodkowy układ nerwowy, których użycie powoduje obniżenie sprawności w zakresie kierowania pojazdem" (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2007 r., sygn. I KZP 36/06; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2007 r., sygn. II KK 147/06).

W zakresie orzekania o karze w postępowaniu dyscyplinarnym odpowiednie zastosowanie mają dyrektywy wymiaru kary sformułowane w art. 53 k.k. Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów oparta jest na zasadzie winy. Zasada winy pełni niewątpliwie funkcję legitymizującą odpowiedzialność karną (dyscyplinarną) i limitującą surowość kary. Orzeczona kara dyscyplinarna nie może przekraczać stopnia winy i musi należycie uwzględniać stopień społecznej szkodliwości czynu.

Orzekając karę sąd musi mieć na uwadze, że aby karę można uznać za sprawiedliwą, powinna być współmierna do społecznej szkodliwości czynu i do stopnia winy, oraz uwzględniać jej cele, tj. zarówno prewencję ogólną jak i indywidualną.

W orzecznictwie w sprawach dyscyplinarnych, utrwalony i niekwestionowany jest pogląd, że popełnienie przez sędziego przewinienia dyscyplinarnego, które odpowiada ustawowym znamionom typu czynu zabronionego prowadzenia w ruchu lądowym pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, a więc czynu zabronionego o charakterze umyślnym, stanowi wyraz tak rażącego lekceważenia porządku prawnego, że z reguły powoduje utratę kwalifikacji do sprawowania urzędu sędziego, niezależnie od oceny jego wcześniejszej służby. Za takie przewinienie służbowe odpowiednią karą dyscyplinarną jest kara złożenia sędziego z urzędu (por. wyroki SN: z dnia 27 sierpnia 2007 r., SNO 47/07; z dnia 10 września 2002 r., SNO 27/02; z dnia 9 marca 2006 r., SNO 6/06; z dnia 27 marca 2007 r., SNO 13/07; z dnia 21 października 2008 r., SNO 78/08; z dnia 8 lutego 2011 r., SNO 58/10).

Kara złożenia z urzędu sędziego jest najsurowszą z kar dyscyplinarnych i powinna być wymierzana w przypadku najcięższych przewinień dyscyplinarnych, a do takich należą niewątpliwie przewinienia wyczerpujące ustawowe znamiona czynu

zabronionego stypizowanego jako przestępstwo umyślne bez względu na to, czy sędzia został za tego rodzaju przestępstwo skazany.

Sąd Rejonowy w E. w sprawie karnej przeciwko oskarżonemu B. S., postanowieniem z dnia 12 lutego 2024 r., sygn. akt [...], na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. umorzył postępowanie w sprawie B. S. oskarżonego z art. 178a § 1 k.k., zaś kosztami procesu obciążył Skarb Państwa. W uzasadnieniu podano, że wobec B. S. brak jest wymaganego zezwolenia na ściganie za zarzucone mu przestępstwo, ponieważ uchwałę zezwalającą na pociągnięcie oskarżonego do odpowiedzialności karnej podjęła Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w E. z dnia 16 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...].

W tym miejscu warto jednak przypomnieć, iż w dniu 15 lipca 2022 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw z dnia 9 czerwca 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1259). Zgodnie z art. 8 ust. 1 ww. ustawy zniesiono Izbę Dyscyplinarną, tworząc w ramach Sądu Najwyższego Izbę Odpowiedzialności Zawodowej. Ponadto wprowadzono regulację, według której w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy sędziemu, w stosunku do którego wydany został przez Sąd Najwyższy w składzie którego brał udział sędzia Izby Dyscyplinarnej, prawomocny wyrok dyscyplinarny lub podjęta została uchwała prawomocnie zezwalająca na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, przysługuje wniosek o wznowienie postępowania (art. 18 ust. 1 ww. ustawy). W związku z powyższym, strony postępowania miały możliwość wznowienia postępowania do dnia 15 stycznia 2023 r., czego nie uczyniły. Sąd Najwyższy podkreśla, że pomimo likwidacji Izby Dyscyplinarnej, jej orzeczenia w dalszym ciągu obowiązują, w tym również prawomocna uchwała z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie o sygn. akt I DI 32/21, zezwalająca na pociągnięcie obwinionego sędziego B. S. do odpowiedzialności karnej za zarzucone mu przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionego był większy niż znikomy. Obwiniony naruszył dobra o dużym znaczeniu - godność urzędu sędziego, co

naruszało interes całego wymiaru sprawiedliwości i wskazuje na istotną szkodliwość jego zachowania dla służby sędziowskiej.

W opisanym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy uznał, że jedynie kara złożenia z urzędu będzie adekwatna do stopnia winy sędziego B. S. oraz stopnia szkodliwości przypisanego mu przewinienia.

W aspekcie podmiotowym kara ta odnosi się do dobrego imienia sędziów, zaś w przedmiotowym sprowadza się do ochrony prawidłowego funkcjonowania, w tym zachowania dobrego imienia wymiaru sprawiedliwości w społeczeństwie (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 grudnia 2018 r., sygn. akt II DSK 1/18; z dnia 5 czerwca 2019 r., II DSS 9/18).

Postępowanie dyscyplinarne, jedynie w zakresie pkt 2, prowadzone przeciwko sędziemu B. S. należało umorzyć z uwagi na zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., która stanowi bezwzględną przeszkodę procesową, uniemożliwiającą dalszy tok procesu. Zarzucany bowiem obwinionemu czyn w pkt 2 wyczerpuje znamiona wykroczenia z art. 86 § 2 k.w., ulegając przedawnieniu na zasadach określonych w art. 45 § 1 k.w.

Do zarzuconego obwinionemu sędziemu wykroczenia stosować należy terminy przedawnień wynikające z ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, gdyż chodzi o odpowiedzialność za wykroczenie, a nie delikt dyscyplinarny. Karalność czynu będącego wyłącznie wykroczeniem przedawnia się natomiast - zgodnie z art. 45 § 1 k.w. - co do zasady, z upływem roku od czasu jego popełnienia. Jeżeli jednak w tym okresie wszczęte zostanie postępowanie w sprawie dotyczącej wykroczenia, karalność ustanie z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu, a zatem łączny okres na załatwienie sprawy dotyczącej wykroczenia wynosi 3 lata.

Obwiniony dopuścił się czynu będącego przedmiotem niniejszego postępowania w dniu 13 stycznia 2021 r., natomiast postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego wydano w dniu 27 stycznia 2021 r., postanowienie o przedstawieniu zarzutów w dniu 23 czerwca 2021 r., a wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej skierowano do sądu dyscyplinarnego w dniu 15 września 2021 r. Doszło tym samym do przedawnienia karalności wykroczenia, które uniemożliwia dalsze procedowanie.

O kosztach postępowania dyscyplinarnego orzeczono na podstawie art. 133 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[M. T.]

[ms]